

Становище

от доц. д-р Райна Димитрова
за дисертационен труд за присъждане на образователно-научна степен „доктор“
по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“,
докторска програма „Икономика и управление (индустрия)“
на тема: **„Различия в потенциала за трудов ресурс на градските и селски
територии в България в контекста на икономическото развитие“**,
разработен от докторант в редовна форма на обучение
Антоанета Николова Йорданова

*Становището е изготвено съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит
Рилски“ № 2758 от 26.10. 2016 г.*

I. Обща оценка на кандидата

Антоанета Йорданова е докторант в редовна форма на обучение по докторска програма “Икономика и управление (индустрия)” в катедра „Мениджмънт и маркетинг“ в Стопанския факултет на ЮЗУ “Н. Рилски” - Благоевград. От представения дисертационен труд, както и от публикациите свързани с него, се вижда, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания, разполага с необходимия потенциал и възможности за провеждане на самостоятелни научни изследвания и познава задълбочено проблематиката, поставена на разглеждане в дисертационния труд. За постигането на научните и приложни резултати съществено значение има и фактът, че в периода на докторантурата си Антоанета Йорданова е хоноруван преподавател в катедра „Мениджмънт и маркетинг“.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е по актуален и особено значим, в контекста на икономическото развитие, въпрос, свързан с различията в потенциала за трудов ресурс на градските и селски територии в България, както и възможностите, респ. ограниченията, които тези различия предоставят в национален и регионален аспект. Изследването поставя във фокуса си изключително тежките демографски проблеми на страната, както и произтичащите от тях бъдещи предизвикателства, пред които са изправени националният и регионалните трудови пазари. В структурно отношение дисертационният труд е логически издържан - включва увод, изложение в четири глави, заключение и литературни източници в общ обем от 244 стандартни текстови страници. В текста са включени 31 таблици и 89

фигури. Към дисертационния труд има приложение в обем от 6 страници, което съдържа 3 таблици и 2 фигури, с което общият му обем е 244 страници.

За разработването на дисертацията и постигането на нейните цел и задачи е проучена, систематизирана и анализирана голям обем информация, съдържаща се в 177 литературни източника, които са ползвани коректно. Литературните източници включват трудове на български и чуждестранни автори, както и аналитични материали, стратегически документи и др. Използвани са и статистически данни, съдържащи информация за наблюдаваните процеси, както и резултати от проведено от автора собствено анкетно проучване.

Правилно са определени обектът, предметът, основната научна теза и целта на дисертационния труд. За постигане на поставената цел са формулирани 6, логически произтичащи от нея изследователски задачи, които насочват вниманието към основните теоретични и практически проблеми на:

- населението и работната сила в определени териториални граници;
- анализа на процесите, формиращи състава и структурата на работната сила в урбанизираните и неурбанизираните територии;
- анализа и оценката на териториалните различия в потенциала за трудов ресурс на градовете и селата;
- възможностите за преодоляване на диспропорциите в потенциала за трудов ресурс на градовете и селата.

Изследването е методически издържано. За изучаването на проблема са приложени подходящи методи. Ясно и точно са поставени ограниченията на изследването по време, място, методология и обхват, както и срещнатите при разработването на дисертационния труд затруднения.

Като цяло дисертационният труд се отличава със задълбоченост и изучаване на проблемите в тяхната логична последователност, взаимна връзка и зависимост.

III. Оценка на научните и практическите резултати и приноси

Научни и практически постижения:

1. На основата на проучените литературни източници е направена задълбочена характеристика на теоретичните виждания и постановки за мястото и значението на възпроизводството на населението в постигането и поддържането на ефективност и баланс на трудовия пазар от гледна точка на неговия трудов потенциал.
2. Съществен аспект от разработката е анализът на теоретичните постановки за същността, характеристиките и особеностите на трудовия ресурс в определена географска територия, както и за формиращите го ограничения и фактори, Проученият значителен обем литературни източници е

- предоставил възможност да се направят задълбочен литературен обзор и съответни изводи. Прегледът на научните виждания по въпроса включва основните теоретичните постановки и съвременни разбирания на чуждестранни и български учени.
3. Разгледан е в теоретичен план въпросът за формиране на подход за анализ и оценка на различията в потенциала за трудов ресурс на градските и селски райони, като в резултат на това е предложена методика, вкл. измерителен апарат за такъв анализ.
 4. Висока оценка може да се даде на направеното, основано на предложената методика, задълбочено практико-приложно изследване на териториалните различия в потенциала за трудов ресурс на национално и регионално равнище. Идентифицирани са факторите, определящи динамиката в числеността и структурата на работната сила, както и посоката и силата на тяхното влияние.
 5. Значим съдържателен елемент на дисертационния труд е направеният анализ и оценка на диференциацията във възпроизводството на трудовия ресурс между градските и селски територии на страната.
 6. Важен аспект на разработката е обстойното, основано на статистически данни, ретроспективно проучване на процесите, формиращи състава и структурата на работната сила в урбанизираните и неурбанизирани територии. Изведени са най-съществените тенденции в развитието на тези процеси, дефинирани са основните проблеми и бъдещи предизвикателства в това отношение.
 7. Съществено значение за пълнотата на дисертационното изследване имат и обобщените конкретни характеристики и особености на нагласите на населението по отношение на вътрешната и ежедневна трудова миграция в областите Благоевград и Кюстендил, които са резултат от направено емпирично проучване.
 8. Специално внимание заслужават и разработените насоки и мерки за намаляване на негативното отражение на различията в потенциала за трудов ресурс на градовете и селата върху възможностите за тяхното социално-икономическо развитие и просперитет.

Приноси:

Докторантът е формулирал 4 приноса, които разкриват направеното в дисертационния труд. Те са точно определени и отразяват правилно постигнатите научни и приложни резултати.

Необходимо е да се отбележи, че разглежданият в дисертационния труд проблем за различията в потенциала за трудов ресурс на градските и селски

територии в България и тяхното влияние върху икономическото развитие е недостатъчно застъпен в научната литература и практиката. Поради това може да се счита, че докторантът е допринесъл със своя труд за теоретичното му изясняване и обогатяване и за разкриване и развитие на практико-приложните му аспекти.

Антоанета Йорданова е успяла да постигне поставените цел и задачи и да докаже издигнатата изследователска теза.

Дисертационният труд е самостоятелна разработка с висока научна стойност и практическа значимост. Поставеният в него проблем разкрива по-нататъшни възможности за задълбочаване на изследователската дейност.

IV. Публикации, свързани с дисертационния труд

Резултатите от свързаните с дисертационния труд проблеми са представени в 3 публикации в специализирани научни издания, с което е осигурена необходимата публичност.

V. Автореферат и справка за приносите

Разработеният автореферат отговаря на изискванията и съответства точно на съдържанието на дисертационния труд. Справката за приносите отразява постиженията на докторанта.

VII. Заключение

В заключение считам, че представеният за защита дисертационен труд притежава необходимите научни качества и съответства на изискванията за присъждане на образователната и научна степен “доктор”.

Имайки предвид научните приноси, задълбочените изследвания, високото качество и научно-приложната значимост на дисертационния труд изразявам своето положително становище и предлагам на почитаемото научно жури да вземе решение за **присъждане на образователната и научна степен “доктор”** по докторска програма “Икономика и управление (индустрия)” към професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ на Антоанета Николова Йорданова

15.11.2016 г.
Благоевград

Член на научното жури:
/доц. д-р Р. Димитрова/